

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА КОНТРОЛУ
ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ**

Број: 401-00-00259/2021-01/6

Датум: 31. март 2022. године

Сремска 3-5, Београд

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА

Кнеза Милоша 20
11 000 Београд

Предмет: Обавештење о обавези и начину усклађивања шема државне помоћи из надлежности Министарства финансија

Комисија за контролу државне помоћи је поступајући у складу са чланом 51. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 73/19) и Правилником о облику и садржини годишњег извештаја о попису шема државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 41/21“) сачинила Годишњи извештај о попису шема државне помоћи у 2020. години и идентификовала позитивне прописе који представљају основ за доделу државне помоћи у Републици Србији. На основу овог извештаја утврђено је да:

- 1) **Закон о порезу на добит правних лица** (“Службени гласник РС“, бр. 25/01, 80/02 - др. закон, 80/02, 43/03, 84/04, 18/10, 101/11, 119/12, 47/13, 108/13, 68/14 - др. закон, 142/14, 91/15 - др. пропис, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19 и 153/20), члан 25а став 3. и чл. 30а, 46, 50а и 50ј,
- 2) **Закон о порезу на доходак грађана** (“Службени гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 80/02 - др. закон, 135/04, 62/06, 65/06 - исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11 - УС, 93/12, 114/12 - УС, 47/13, 48/13 - исправка, 108/13, 57/14, 68/14 - др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19 и 153/20), чл. 21в, 21г, 21д и 21ђ, Правилник о начину и поступку остваривања пореске олакшице за запошљавање приправника и лица млађих од 30 година („Службени гласник РС“, број 72/06), Правилник о обрасцу захтева за повраћај плаћених пореза и доприноса по основу олакшица за запошљавање („Службени гласник РС“, број 3/20) и Правилник о начину и поступку остваривања пореске олакшице за запошљавање лица са инвалидитетом („Службени гласник РС“, број 72/06),

- 3) **Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање** (“Службени гласник РС“, бр. 84/04, 61/05, 62/06, 5/09, 52/11, 101/11, 47/13, 108/13, 57/14, 68/14 – др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19 и 153/20), чл. 45, 45б, 45в и 45г,
- 4) **Закон о слободним зонама** ("Службени гласник РС", број 62/06), члан 19. и члан 29. став 3.

нису у складу са правилима о додели државне помоћи. О примени наведених прописа се стара министарство надлежно за послове финансија.

Савет Комисије, на основу члана 11. став 2. а у вези са чланом 31. ст. 5. и 6. Закона о контроли државне помоћи, на 123. седници од 31. марта 2022. године, доноси следеће

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

Република Србија је, на основу члана 73. став 6. Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 83/08 – у даљем тексту: ССП) обавезана да сачини свеобухватан попис шема државне помоћи које су успостављене пре оснивања Комисије за контролу државне помоћи и да те шеме усклади са правилима за доделу државне помоћи у року не дужем од четири године од ступања на снагу ССП-а.

Ова обавеза је додатно уређена чланом 51. Закона о контроли државне помоћи, на основу кога је Комисији поверена израда годишњег извештаја о попису шема државне помоћи, док су облик и садржина Годишњег извештаја ближе уређени Правилником о облику и садржини годишњег извештаја о попису шема државне помоћи.

Такође, Европска комисија је у Извештају о скринингу за Поглавље 8 - Политика конкуренције, као два од шест мерила за отварање овог поглавља, истакла управо усклађивање шема државне помоћи, а посебно фискалних. Наиме, РС је у обавези да употпуни постојећи попис шема државне помоћи и утврди акциони план, који ће прихватити Европска комисија, и који ће садржати јасни временски план усклађивања свих преосталих постојећих шема државне помоћи са правилима за доделу, као и да усклади постојеће фискалне шеме помоћи, тачније Закон о порезу на добит правних лица, Закон о порезу на доходак грађана и Закон о слободним зонама, са правним тековинама ЕУ у области контроле државне помоћи.

Постојање државне помоћи

Одредбе Закона о порезу на добит правних лица, Закона о порезу на доходак грађана, Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање и Закона о слободним зонама, између осталог, садрже одредбе које у одређеним случајевима прописују умањење или ослобађање

од плаћања пореза на добит, повраћај дела или целог износа плаћеног пореза на доходак грађана и доприноса за обавезно социјално осигурање и ослобађање од плаћања царина и других увозних дажбина за одређене учеснике на тржишту који испуне одговарајуће услове. Имајући у виду наведено, Комисија је приступила утврђивању постојања државне помоћи у смислу члана 3. став 1. Закона о контроли државне помоћи.

Поменуте шеме државне помоћи садрже мере којима се одређени учесници на тржишту ослобађају од плаћања или им се умањује обавеза плаћања пореза на добит, надокнађује део или цео износ плаћеног пореза на доходак и доприноса за обавезно социјално осигурање и ослобађа од плаћања царина и других дажбина. С обзиром на то да је наплата пореза и царина у надлежности Министарства финансија - Пореске управе и Управе царина, свако умањење или ослобађање од плаћања тих дажбина, доводи до умањења прихода у буџету Републике Србије. Имајући у виду да су мере намењене само одређеним учесницима на тржишту који испуњавају прописане услове, такве мере су селективне и стављају те учеснике у повољнији положај на тржишту у односу на конкуренте, што доводи до нарушавања конкуренције и утиче на трговину између Републике Србије и земаља чланица Европске уније.

Сходно претходном, мере садржане у одредбама Закона о порезу на добит правних лица, Закона о порезу на доходак грађана, Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање и Закона о слободним зонама, представљају шеме државне помоћи како је то одређено чланом 3. Закона о контроли државне помоћи.

Оцена усклађености и предлог начина усклађивања

Ако је пропис донет, а нарочито ако су средства додељена на основу прописа без претходне оцене степена усклађености, Комисија обавештава доносиоца, односно предлагача прописа о обавези усклађивања са Законом о контроли државне помоћи. У складу са чланом 31. овог закона, обавештење садржи и предлог о начину усклађивања.

1. Закон о порезу на добит правних лица

- Члан 25а став 3. и члан 30а

Наведеним члановима је прописан минимални износ вредности концесије (најмање 50 милиона евра) којим се омогућава:

- а) да приходи обвезника који је давалац концесије, настали по основу преноса неновчане имовине без накнаде који је, у поступку реализације уговора о концесији, извршио приватни партнер, односно друштво за посебне намене у смислу прописа којима се уређује јавно-приватно партнерство, не улазе у пореску основицу у пореском периоду у ком су исказани,
- б) да капитални добици настали по основу преноса непокретности даваоцу концесије који је извршио приватни партнер у поступку реализације уговора о концесији, не улазе у пореску основицу приватног партнера у пореском периоду у ком су исказани.

С обзиром да је наведена мера селективна (није општег карактера) као и да је предмет концесије дефинисан прописом о јавно-приватном партнерству, Комисија истиче да у зависности од самог предмета концесије зависи и сходна примена одговарајућих правила о усклађености државне помоћи која је везана за конкретну врсту улагања. Стога, пореска олакшица представља само инструмент, док је врсту помоћи неопходно утврђивати од случаја до случаја у зависности од предмета концесије, након чега би се и одредила примена одговарајућих правила, а нарочито обавеза кумулације. Имајући у виду претходно, конкретне одредбе нису у складу са општим начелима о усклађености државне помоћи, а нарочито недостаје упућивање на правила о државној помоћи и кумулацији.

Предлог начина усклађивања: Потребно је допунити конкретан члан упућивањем на обавезу поштовања правила о државној помоћи и кумулацији, с обзиром на могућност различитих врста улагања, те сходно томе и другачијој примени правила која су условљена врстом државне помоћи.

Алтернативно, уколико би се наведена мера учинила општим, на начин да се онемогућава селективност брисањем услова у погледу процењена вредност концесије (најмање 50 милиона евра), конкретна мера се не би сматрала државном помоћи.

Такође, давалац може одустати од опредељивања средстава за наведену намену на начин којим се омогућава укидање повластица стављањем ван снаге конкретне одредбе.

- Члан 46.

Наведена мера подразумева доделу државне помоћи у облику ослобађања од плаћања пореза на добит правних лица одређеним учесницима на тржишту (предузеће за радно оспособљавање, професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалидних лица) сразмерно учешћу инвалидних лица у укупном броју запослених. Наведена мера није у складу са условима и критеријумима усклађености државне помоћи за запошљавање лица са инвалидитетом.

Предлог начина усклађивања: Таква мера може представљати државну помоћ за запошљавање лица са инвалидитетом, прописану Уредбом о условима и критеријумима усклађености хоризонталне државне помоћи („Службени гласник РС“, број 62/21). С тим у вези, наведени члан је потребно ускладити са општим одредбама и критеријумима за доделу хоризонталне државне помоћи садржаним у чл. 2, 4 (транспарентност), 5, 6. (ефекат подстицаја) и 7, као и са посебним условима за доделу државне помоћи за запошљавање особа са инвалидитетом из чл. 50. и 51. поменуте уредбе и, по потреби, са чланом 58. те уредбе и одредбама Упутства за оцењивање усклађености државне помоћи за запошљавање („Службени гласник РС“, број 114/21).

Приликом доделе наведне државне помоћи, потребно је посебно обратити пажњу на обавезу и правила кумулације прописане чланом 7. Закона о контроли државне помоћи и чланом 59. Уредбе о условима и критеријумима усклађености хоризонталне државне помоћи.

Алтернативно, наведена средства се могу доделити као помоћ мале вредности (*de minimis* помоћ), у ком случају је потребно нагласити да се ради о додели те помоћи и испоштовати све одредбе Уредбе о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи) („Службени гласник РС”, број 23/21), или одустати од опредељивања средстава за наведену намену стављањем ван снаге конкретне одредбе.

- Члан 50а

Поменути члан прописује доделу државне помоћи у виду ослобађања од плаћања пореза на добит правних лица за одређене учеснике на тржишту који изврше улагања у своја основна средства у износу од најмање милијарду динара и додатно запосле најмање 100 лица. Ова пореска олакшица представља само инструмент, док је врсту помоћи неопходно утврђивати од случаја до случаја у зависности од врсте улагања, након чега би се и одредила примена одговарајућих правила (нпр. регионална или државна помоћ за енергетику и др.), а нарочито обавеза кумулације. Имајући у виду претходно, конкретне одредбе нису у складу са општим начелима о усклађености државне помоћи, а нарочито недостаје упућивање на правила о државној помоћи и кумулацији.

Предлог начина усклађивања: С обзиром на то да поменути члан прописује доделу државне помоћи у виду ослобађања од плаћања пореза на добит правних лица за одређене учеснике на тржишту који изврше улагања у основна средства у износу од најмање милијарду динара и додатно запосле најмање 100 лица, наведена мера може се посматрати са становишта регионалне државне помоћи за улагање, прописану Уредбом о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи („Службени гласник РС“, број 23/21). С тим у вези, наведени члан је потребно ускладити са општим одредбама и критеријумима за доделу регионалне државне помоћи садржаним у чл. 2, 4 (транспарентност), 5, 6. (ефекат подстицаја), као и са посебним условима за доделу регионалне државне помоћи за улагање из чл. 8-16. те уредбе, и, по потреби, са чланом 18. те уредбе и одредбама Упутства за оцењивање усклађености регионалне државне помоћи („Службени гласник РС”, број 41/21).

Међутим, имајући у виду да ова шема не дефинише јасно пројекат улагања, овај инструмент је могуће користити и код већине других врста државне помоћи (нпр. енергетика, заштита животне средине). Стога, неопходно је јасно одредити предмет, или прописати упућујућу норму на релевантна правила државне помоћи, уз обавезу примене правила о кумулацији, сходно чему би се водило рачуна о интензитетима који варирају у зависности од врсте помоћи. Тако, приликом доделе наведне државне помоћи, потребно је посебно обратити пажњу на обавезу и правила кумулације прописане чланом 7. Закона о контроли државне помоћи и релевантних одредби пратећих подзаконских аката.

Алтернативно, наведена средства се могу доделити као помоћ мале вредности (*de minimis* помоћ), у ком случају је потребно нагласити да се ради о додели те помоћи и испоштовати све одредбе Уредбе о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis*

помоћи), или одустати од опредељивања средстава за наведену намену на начин којим се омогућава укидање повластица стављањем ван снаге конкретне одредбе.

- Члан 50ј

Овом мером се омогућава право на порески кредит у висини од 30% извршеног улагања и то обвезнику који се не може сматрати новооснованим привредним друштвом које обавља иновациону делатност, а који изврши улагање у капитал новооснованог привредног друштва које обавља иновациону делатност, при чему се највиши износ пореског кредита који се може признати појединачном пореском обвезнику по основу улагања у капитал једног новооснованог привредног друштва које обавља иновациону делатност износи 100.000.000,00 динара. Имајући у виду претходно, наведена мера није у складу са правилима којима се регулишу услови и критеријуми усклађености државне помоћи за финансирање ризичних улагања.

Предлог начина усклађивања: Имајући у виду претходно, наведена мера није у складу са правилима којима се регулишу услови и критеријуми усклађености државне помоћи за финансирање ризичних улагања, а која се додељује у складу са Уредбом о условима и критеријумима усклађености хоризонталне државне помоћи.

С тим у вези, наведени члан је потребно ускладити са општим одредбама и критеријумима за доделу хоризонталне државне помоћи садржаним у чл. 2, 4 (транспарентност), 5, 6. (ефекат подстицаја) и 7, као и са посебним условима за доделу државне помоћи за финансирање ризичних улагања из чл. 19-29. поменуте уредбе и, по потреби, са чланом 58. те уредбе. У плану је да Комисија за контролу државне помоћи донесе и упутство за оцењивање усклађености државне помоћи за финансирање ризичних улагања, са чијим одредбама, ће, такође, по потреби, бити могуће усклађивање.

Алтернативно, наведена средства се могу доделити као помоћ мале вредности (*de minimis* помоћ), у ком случају је потребно нагласити да се ради о додели те помоћи и испоштовати све одредбе Уредбе о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи).

Користимо прилику да укажемо да давалац у сваком тренутку може одустати од опредељивања средстава за наведену намену на начин којим се омогућава укидање повластица стављањем ван снаге конкретне одредбе.

2. Закон о порезу на доходак грађана

- Чл. 21в и 21д

Према члану 21в Закона, послодавац – правно лице, предузетник, предузетник паушалац или предузетник пољопривредник, који запосли ново лице има право на повраћај дела плаћеног пореза на зараду за новозапослено лице, исплаћену закључно са 31. децембром 2022. године. Пореску олакшицу може остварити послодавац ако се заснивањем радног односа са новозапосленим лицем повећа број запослених код послодавца у односу на број

запослених на дан 31. марта 2014. године. Пореску олакшицу може да користи и послодавац који започне обављање делатности после 31. марта 2014. године и то: 1) 65% ако је засновао радни однос са најмање једним, а највише са девет новозапослених лица; 2) 70% ако је засновао радни однос са најмање 10, а највише са 99 новозапослених лица; 3) 75% ако је засновао радни однос са најмање 100 новозапослених лица и др.

Према члану 21д Закона, послодавац – правно лице које се, у смислу закона којим се уређује рачуноводство, разврстава у микро и мала правна лица, као и предузетник, предузетник паушалац или предузетник пољопривредник, који заснује радни однос са најмање два нова лица, има право на повраћај 75% плаћеног пореза на зараду за новозапослено лице, исплаћену закључно са 31. децембром 2022. године.

Правилником о начину и поступку остваривања пореске олакшице за запошљавање приправника и лица млађих од 30 година („Службени гласник РС“, број 72/06) уређује се начин и поступак остваривања пореске олакшице за запошљавање приправника и новозапослених лица млађих од 30 година у складу са чланом 21в Закона о порезу на доходак грађана.

Правилником о обрасцу захтева за повраћај плаћених пореза и доприноса по основу олакшица за запошљавање („Службени гласник РС“, број 3/20) прописује се образац захтева за повраћај плаћених пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање по основу зарада новозапослених лица за које послодавац користи олакшице за запошљавање по чл. 21в и 21д Закона о порезу на доходак грађана и чл. 45. и 45в Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

Одредбе наведених чланова Закона о порезу на доходак грађана прописују доделу државне помоћи у виду повраћаја дела плаћеног пореза на зараду за новозапослено лице које је било незапослено најмање шест месеци, односно у случају приправника, ако је било незапослено најмање три месеца.

С тим у вези, наведена мера није у складу са условима и критеријумима усклађености државне помоћи за запошљавање лица која се теже запошљавају, при чему одредбе не садрже обавезујућа правила кумулације такве државне помоћи са другим врстама уколико је учесник на тржишту користио.

Предлог начина усклађивања: С обзиром да наведена државна помоћ може представљати државну помоћ за запошљавање лица која се теже запошљавају, неопходно је испунити услове и критеријуме који су прописани Уредбом о условима и критеријумима усклађености хоризонталне државне помоћи па је, наведене чланове Закона о порезу на доходак грађана потребно ускладити са општим одредбама и критеријумима за доделу хоризонталне државне помоћи садржаним у чл. 2, 4 (транспарентност), 5, 6. (ефекат подстицаја) и 7, као и са посебним условима за доделу државне помоћи за запошљавање лица која се теже запошљавају из чл. 48. и 49. поменуте уредбе и, по потреби, са чланом 58. те уредбе и одредбама Упутства за оцењивање усклађености државне помоћи за запошљавање. С обзиром да се наведеним Правилницима разрађују поједине одредбе закона неопходно је извршити и њихово уподобљавање, а након

евентуалне измене ових чланова закона.

Приликом доделе наведне државне помоћи, потребно је посебно обратити пажњу на обавезу и правила кумулације прописане чланом 7. Закона о контроли државне помоћи и чланом 19. Уредбе о условима и критеријумима усклађености хоризонталне државне помоћи, имајући у виду да се под истим условима остварује и повраћај дела плаћених доприноса за обавезно социјално осигурање.

Алтернативно, наведена средства се могу доделити као помоћ мале вредности (*de minimis* помоћ), у ком случају је потребно нагласити да се ради о додели те помоћи и испоштовати све одредбе Уредбе о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи).

Такође, давалац у сваком тренутку може одустати од опредељивања средстава за наведену намену на начин којим се омогућава укидање повластица стављањем ван снаге конкретне одредбе.

- Члан 21г

Овим чланом је прописана ослобађање од обавезе плаћања обрачунатог и обустављеног пореза из зараде тог лица, за период од три године од дана заснивања радног односа (...) послодавца који на неодређено време запосли лице са инвалидитетом у складу са законом који уређује спречавање дискриминације лица са инвалидитетом, за које одговарајућом правно-медицински валидном документацијом докаже инвалидност.

Правилник о начину и поступку остваривања пореске олакшице за запошљавање лица са инвалидитетом („Службени гласник РС“, број 72/06) уређује начин и поступак остваривања пореске олакшице за запошљавање лица са инвалидитетом, сагласно члану 21г Закона о порезу на доходак грађана.

Наведена мера није у складу са правилима о усклађености државне помоћи за запошљавање лица са инвалидитетом при чему одредбе не садрже обавезујућа правила кумулације такве државне помоћи са другим врстама уколико је учесник на тржишту користио.

Предлог начина усклађивања: С тим у вези, наведена државна помоћ може представљати државну помоћ за запошљавање лица са инвалидитетом, која је неопходно да испуњава услове и критеријуме који су прописани Уредбом о условима и критеријумима усклађености хоризонталне државне помоћи те је, наведени члан и пратећи подзаконски акт, потребно ускладити са општим одредбама и критеријумима за доделу хоризонталне државне помоћи садржаним у чл. 2, 4 (транспарентност), 5, 6. (ефекат подстицаја) и 7, као и са посебним условима за доделу државне помоћи за запошљавање особа са инвалидитетом из чл. 50. и 51. поменути уредбе и, по потреби, са чланом 58. те уредбе и одредбама Упутства за оцењивање усклађености државне помоћи за запошљавање. Наведеним правилником разрађује се начин и поступак остваривања олакшица, те је стога потребно извршити и његово уподобљавање након измена закона.

Приликом доделе наведне државне помоћи, потребно је посебно обратити пажњу на обавезу и правила кумулације прописане чланом 7. Закона о контроли државне помоћи и чланом 19. Уредбе о условима и критеријумима усклађености хоризонталне државне помоћи, имајући у виду да се под истим условима остварује и ослобађање од обавезе плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање.

Алтернативно, наведена средства се могу доделити као помоћ мале вредности (*de minimis* помоћ), у ком случају је потребно нагласити да се ради о додели те помоћи и испоштовати све одредбе Уредбе о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи).

Комисија истиче да давалац у сваком тренутку може одустати од опредељивања средстава за наведену намену на начин којим се омогућава укидање повластица стављањем ван снаге конкретне одредбе.

- Члан 21ђ

Одредбе наведеног члана прописују ослобађање од плаћања пореза послодавца – привредног друштва и предузетника који је основан, односно регистрован закључно са 31. децембром 2020. године и то за зараде оснивача и личне зараде предузетника, исплаћене у периоду од 12 месеци од дана када је основано привредно друштво, односно регистрован предузетник.

Наведена мера је неусклађена са одговарајућим правилима о додели државне помоћи, међутим Комисија је имала у виду да је ова пореска олакшица могла да се искористи најкасније за зараду исплаћену за децембар месец 2021. године, те да наведени члан више нема правно дејство, сходно чему није потребно усклађивање.

3. Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање

- Чл. 45 и 45в

Одредбе наведених чланова Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање прописују доделу државне помоћи у виду повраћаја дела плаћених доприноса за обавезно социјално осигурање, на терет запосленог и на терет послодавца за новозапослено лице које је било незапослено најмање шест месеци, односно у случају приправника, ако је било незапослено најмање три месеца.

С тим у вези, наведена мера није у складу са условима и критеријумима усклађености државне помоћи за запошљавање лица која се теже запошљавају, при чему одредбе не садрже обавезујућа правила кумулације такве државне помоћи са другим врстама уколико је учесник на тржишту користио.

Предлог начина усклађивања: Имајући у виду да наведени чланови прописују доделу државне помоћи под истим условима као и чл. 21в и 21д Закона о порезу на доходак грађана, усклађивање поменутих чланова Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање врши се на истоветан начин као и усклађивање чл. 21в и 21д Закона о порезу на доходак грађана.

С обзиром да наведена државна помоћ може представљати државну помоћ за запошљавање лица која се теже запошљавају, неопходно је испунити услове и критеријуме који су прописани Уредбом о условима и критеријумима усклађености хоризонталне државне помоћи па је, наведене чланове Закона о доприносима за обавезно социјално осигурањепотребно ускладити са општим одредбама и критеријумима за доделу хоризонталне државне помоћи садржаним у чл. 2, 4 (транспарентност), 5, 6. (ефекат подстицаја) и 7, као и са посебним условима за доделу државне помоћи за запошљавање лица која се теже запошљавају из чл. 48. и 49. поменуте уредбе и, по потреби, са чланом 58. те уредбе и одредбама Упутства за оцењивање усклађености државне помоћи за запошљавање.

Приликом доделе наведне државне помоћи, потребно је посебно обратити пажњу на обавезу и правила кумулације прописане чланом 7. Закона о контроли државне помоћи и чланом 19. Уредбе о условима и критеријумима усклађености хоризонталне државне помоћи, имајући у виду да се под истим условима остварује и повраћај дела плаћених пореза на доходак грађана.

Алтернативно, наведена средства се могу доделити као помоћ мале вредности (*de minimis* помоћ), у ком случају је потребно нагласити да се ради о додели те помоћи и испоштовати све одредбе Уредбе о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи).

Такође, давалац у сваком тренутку може одустати од опредељивања средстава за наведену намену на начин којим се омогућава укидање повластица стављањем ван снаге конкретне одредбе.

- Члан 45б

Мером је прописано да послодавац који на неодређено време запосли лице са инвалидитетом у складу са законом који уређује спречавање дискриминације лица са инвалидитетом, за које одговарајућом правно-медицински валидном документацијом докаже инвалидност, ослобађа се обавезе плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање који се плаћају на основицу, односно на терет средстава послодавца, за период од три године од дана заснивања радног односа тог лица.

Наведена мера није у складу са условима и критеријумима усклађености државне помоћи за запошљавање лица са инвалидитетом при чему одредбе не садрже обавезујућа правила кумулације такве државне помоћи са другим врстама уколико је учесник на тржишту користио.

Предлог начина усклађивања: С обзиром да наведена државна помоћ може представљати државну помоћ за запошљавање лица са инвалидитетом, неопходно је испунити услове и критеријуме који су прописани Уредбом о условима и критеријумима усклађености хоризонталне државне помоћи те је, наведени члан и пратећи подзаконски акт, потребно ускладити са општим одредбама и критеријумима за доделу хоризонталне државне помоћи садржаним у чл. 2, 4 (транспарентност), 5, 6. (ефекат подстицаја) и 7, као и са посебним условима за доделу државне помоћи за запошљавање особа са инвалидитетом из чл. 50. и 51. поменуте уредбе и, по потреби, са чланом 58. те уредбе и одредбама Упутства за оцењивање усклађености државне помоћи за запошљавање.

Приликом доделе наведне државне помоћи, потребно је посебно обратити пажњу на обавезу и правила кумулације прописане чланом 7. Закона о контроли државне помоћи и чланом 19. Уредбе о условима и критеријумима усклађености хоризонталне државне помоћи, имајући у виду да се под истим условима остварује и ослобађање од обавезе плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање.

Алтернативно, наведена средства се могу доделити као помоћ мале вредности (*de minimis* помоћ), у ком случају је потребно нагласити да се ради о додели те помоћи и испоштовати све одредбе Уредбе о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи).

Комисија истиче да давалац у сваком тренутку може одустати од опредељивања средстава за наведену намену на начин којим се омогућава укидање повластица стављањем ван снаге конкретне одредбе.

- Члан 45г

Овом мером је предвиђено да послодавац – новоосновано привредно друштво, новоосновани предузетник и новоосновани предузетник пољопривредник, који је уписан у регистар надлежног органа, односно организације, може да оствари право на ослобођење од плаћања доприноса на терет запосленог и на терет послодавца по основу зараде оснивача који су запослени у том привредном друштву, односно по основу личне зараде предузетника и предузетника пољопривредника. Право на ослобођење послодавац може да оствари за зараде оснивача и личне зараде предузетника и предузетника пољопривредника, исплаћене у периоду од 12 месеци од дана када је основано привредно друштво, односно регистрован предузетник и предузетник пољопривредник, чији месечни износ појединачно за свако лице у периоду коришћења ослобођења није виши од 37.000,00 динара који износ у себи не садржи порез и припадајуће доприносе из зараде. Поменуто ослобођење може да оствари послодавац – привредно друштво, предузетник и предузетник пољопривредник, који је основан, односно регистрован закључно са 31. децембром 2020. године.

Наведена мера је неусклађена са одговарајућим правилима о додели државне помоћи, међутим Комисија је имала у виду да је ова пореска олакшица могла да се искористи

најкасније за зараду исплаћену за децембар месец 2021. године, те да наведени члан више нема правно дејство, сходно чему није потребно усклађивање.

4. Закон о слободним зонама

- Члан 19. и члан 29. став 3.

Наведени чланови садрже меру доделе државне помоћи у виду ослобађања од плаћања царина и других дажбина на увоз робе намењене обављању делатности и изградњи објеката у слободној зони. Комисија истиче да у зависности од циља слободне зоне али и врсте делатности којом се учесник на тржишту бави, зависи и сходна примена одговарајућих правила о усклађености државне помоћи која је у вези са конкретном врстом улагања (нпр. регионална државна помоћ за улагање, државна помоћ за истраживање, развој и иновације и сл.). Имајући у виду претходно, конкретне одредбе нису у складу са општим начелима о усклађености државне помоћи, а нарочито недостаје упућивање на правила о државној помоћи (одређивање врсте државне помоћи на коју се односи) и кумулацији.

Предлог начина усклађивања: С обзиром на недостатак јасно дефинисане намене подстицаја, овако општу одредбу је неопходно допунити упућивањем на поштовање правила о државној помоћи уз јасно прописивање обавезе кумулације.

Илустрације ради, ако би намена ове државне помоћи била подстицање улагања, наведена државна помоћ би могла да се додели као регионална државну помоћ за улагање, у складу са правилима прописаним Уредбом о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи. С тим у вези, наведени члан је потребно ближе уредити према општим одредбама и критеријумима за доделу регионалне државне помоћи садржаним у чл. 2, 4 (транспарентност), 5, 6. (ефекат подстицаја), као и са посебним условима за доделу регионалне државне помоћи за улагање из чл. 8-16. те уредбе, и, по потреби, са чланом 18. те уредбе и одредбама Упутства за оцењивање усклађености регионалне државне помоћи. Приликом доделе наведне државне помоћи, потребно је посебно обратити пажњу на обавезу и правила кумулације прописане чланом 7. Закона о контроли државне помоћи и чланом 19. Уредбе о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи.

Алтернативно, наведена средства се могу, у зависности од намене, доделити и као друга врста државне помоћи (нпр. државна помоћ за истраживање, развој и иновације), сходно чему је потребно водити рачуна о примени прописа који се односе на усклађеност хоризонталне државне помоћи.

Такође је могућа и додела помоћи мале вредности (*de minimis* помоћ), у ком случају је потребно нагласити да се ради о додели те помоћи и испоштовати све одредбе Уредбе о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи).

Истичемо да давалац у сваком тренутку може одустати од опредељивања средстава за наведену намену на начин којим се омогућава укидање повластица стављањем ван снаге конкретне одредбе.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Владимир Антонијевић, с.р.

Доставити:

- Министарству финансија;
- Влади Републике Србије, ради информисања; и
- архиви.